

POETA (273) *sb m*

-oe- (162), -óé- (23), -oe- (6), -oé- (5), -oë- (3), -oë- (1), -oè- (1), -òè- (1), -oê- (1), -oě (1) [nie uwzględniono tekstów oznaczających ó oraz ę].

-o- (64), -ó- (4) *KochFr* (3), *GórnTroas*; -e- (47), -é- (21); -e- *KochWr* (2), *KochCz* (2); -é- *OrzQuin*, *Oczko*, *KochPs* (2), *KochMarsz* (2), *KochMuza* (2), *KochPieś* (2), *PudłFr* (3), *GórnTroas*, *KochFrag*, *SarnStat* (2); -e- : -é- *Mącz* (40:1), *KochFr* (3:3); a jasne.

sg *N* poeta (99). ◇ *G* poety (24). ◇ *D* poecie (2). ◇ *A* poetę (5). ◇ *I* poetą (2). ◇ *V* poeta *KlonŻal* (3), *poeto* (1) *SzarzRyt*. ◇ *pl N* poetowie (83). ◇ *G* poetów (39), *poet* (1) *GórnDworz*; ~ -ów (10), -ow (2), -(o)w (27); -ów : -ow *Mącz* (7:2). ◇ *D* poetom (3); -om (2), -(o)m (1). ◇ *A* poety (6). ◇ *I* poetami (2) *KlonŻal*, *CzahTr*, *poety* (1) *KochPs*. ◇ *L* poet(a)ch (1). ◇ *V* poetowie (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w.

*Pisarz piszący wiersze; poeta Vulg, Mącz, Modrz, Calep, Cn; museus, musicus, poeticus, poetificus Cn [poeta – składacz BartBydg; – składacz Murm; – wierszów składacz albo rymów, składacz, rymownik, poeta Mącz 307c; – poeta, składacz wierszów Calep; poeta, wierszopis, rymopis – poeta Cn] (273) : Tim zieleń [bluszczem] Poetowie w rzimie bywali koronowani, dla gich ślathethności rozumu *FalZioł I* 48c; *BielŻyw* 74; *BielŻywGlab nlb* 11 [3 r.], 13 [2 r.]; *KłosAlg* A4; *RejWiz* 21v, 55v *marg*; *OrzRozm* Fv, Hv, Q3v; Potym Iowifz gdy śie z bráty rozdzielał/ przyźedł nań dział ná wřchod śłońcá/ przewáli to Poetowie niebem [...]. Plutonowi zachod śłońcá niłkie kráiny/ przeto ie Poetowie vczynili piekłem *BielKron* 25, 23v [3 r.], 24v, 26v, 48v, 49 (12); *Furor Poeticus*, Nadchnienie Poetów ku pińaniu wierřzów. *Mącz* 141b; *Olympus*, [...] Wielmi wyłoka góra Thefsáliey w Greciey/ á dla yey wyłokoścy bywa v poetów miáfto niebá brána. *Mącz* 263a, 26a, 58a, 106c, 178c, 210c (19); To iedno tu przydawam/ że w Polřzche przyiáźni Poetowie nie máiaę/ y śá máłto waźni. *Prot* A2v, E; *GórnDworz* H, N4, X8, Bb7v [2 r.], Dd8; *RejZwierc* 49v; *PaprpPan* S; *ModrzBaz* 133v; Tym żeś mi fercá dodał/ zem śye rymy śwémi Ważył zetrzéc z Poéty coznákomitřzemi [!]/ Y wdárłem śye ná śkálę piéknéy Kállipy/ Gdzie do tychmiałt niebyłto znáku Polřkiéy śtopy. *KochPs* 2, 130; *StrykKron* A3v *marg*, 96, 145; *KochFr* 8, 13, 94, 99 [2 r.], 127; Tymże śpořobem Poéta vczony/ Ktory ná wřzytkie Sármatřkiego śtrony Śłynie narodu/ [...] Przed zefřciem z tego ludzkiego zawodu/ Dowcipu śwego/ vćiefznego płodu Zořtáwił dořyc *KlonŻal* A4v; Nářz zářię Poéta Lácki/ Poéta ze wřzytkim/ Nie báwił śię w piřmie śwoim báłwochwáłřtwem brzydkim *KlonŻal* B3v, B2v, B4, Cv [2 r.], D3 [2 r.], D3v; *KochMarsz* 153, 155; Nie dźiw tedy/ że ludzie ćifná śye zá złótem/ A Poéta śłucháczów próžnych gra zá płótem *KochMuza* 25, 27; *KochPieś* 23, 54; (*nagł*) Do páńien. (-) PAtřząc ná was/ rymow mi dořtáie: Bez was/ řtałby Poéta zá iáie. *PudłFr* 58, 23; *KochWr* 39; Nectar – Napoi bogow niebieskich, zmiřlioni od poetow. *Calep* [693]a, 816b [3 r.]; *GostGospSieb* +2v [2 r.]; *KochCzJan* A2; *KochFrag* 22; *LatHar* +5v; Rey śławnéy pámięci, ćłék wielkiéy wźiętości, y Poéta śławný, z tegóř powiátu [chełmskiego] wyřzedł *SarnStat* 454; *PowodPr* 77; *CiekPotr* 3; *CiekPotrSzym*)?(3v; *CiekPotrŚredz*)?(4; *CzahTr* C4v, I; *PaxLiz* A2v; *SzarzRyt* B4.*

*W połączeniu z imieniem (i nazwiskiem) lub przymiotnikiem od niego [w tym: sb (62), ai (1); imię (i nazwisko) + poeta (57), poeta + imię (6)] (63): Tego to Chilona pytał [...] Ezop poeta, czoby pořtanowił Iupiter na niebie *BielŻyw* 10, 36 [2 r.], 120, 122, 125, 142; *GliczKsiąż* F5, Pv*

[2 r.]; *OrzRozm* P3; Włzytkich bogow ktore ná then čás ludzycy próści chwalili/ wylicza Heziodus poetá trzydzyefci tyfiac. *BielKron* 24; Wergilius/ Horácycus/ Macer/ Mánylius/ Tybulus/ Poetowie zacni tego czáfu byli. *BielKron* 131v, 61, 62, 75v, 101, 131v (18); *Mącz* 212b; Ná które to Bábilónczyki/ my ná łwéy wieży wyfokiey [...] łtoiac/ możemy vragáiac łye im buduiącym/ ono Ládo po Rufku Márcyalifowé/ tráfneǵo Poéty/ z wielkim Tryumffem przyśpiéwowac *OrzQuin* L4; czáfu Catullulá Poety/ drzwi niemáiacz ięzykow mawiály/ y łłuchywały niemáiacz vřzu *GórnDworz* O5, G8, R5, Z, L14v; *RejZwierc* 50; *BielSpr* 28; Epimenida poety przywiódl (Páweł) wirřzyk/ ktorego potym Kallimachus vżywał *BudNT przedm* b5v, b5v; *PaprPan* E2, F3, S; *ModrzBaz* 53v; *StryjKron* 1, 105, 145; *CzechEp* 400; ZALE NAGROBNE Ná śláchetnie vrodzonego [...] IANA KOCHANOWSKIEGO [...] Sláchćicá dziełne⁶⁰ y Poety wdzięcznego. *KlonŻal kt*, A3, C [2 r.], C4 marg, E3; *WerGość* 241; *GórnRozm* N3 [2 r.]; *PaprUp* I2; *KochCzJan* A2; *WujNT* 469 marg; *SarnStat* 111; *KlonFlis* A3; Mámy tedy ták czynić iáko nápomina on zacny Poëta Q. Horatius Flacus *KlonWor* *2v.

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy miejscowej (oznaczającym pochodzenie lub język, w którym poeta pisał) [w tym: ai (30), z narodu jakiego (1); poeta + przymiotnik (25), przymiotnik + poeta (6)] (31): CAto mędrzec, poeta łacínki, za czáfu Virgiliuřa w Rzymie był. *BielŻyw* 125, 122; *GliczKsiąż* Pv; *BielKron* 54v, 132v, 133, 276v; *KwiatKsiąż* C3; Orpheus, Imię Poety Trackiego z Tráciey. *Mącz* 270b, 157b, 215d; *Prot* A3, D4v, E źp; Siłá Poet Greczkich/ y Łacínfkich/ niemieli byřmy byli/ by byli Poethowie wyłoce łobie białyřgłow nie ważyli. *GórnDworz* Bb7v; *PaprPan* B2v, S, S3; *StryjKron* 16; *CzechEp* 411; *NiemObr* 159; Grob tu bráćie ieřt Poéty z narodu Polřkiego/ Grob zdobićielá cnych męřów/ grob KOCHANOVVSKIEGO. *KlonŻal* C4, B2, B3v, B4 marg, D4v; Co teř nie bez przyczyny z tych niepomierników natrząła fię w piřaniu łwym y on Polřki Poétá Rey łtáry *WerGość* 241; *KochCzJan* A2; *WujNT* 469 marg; *SarnStat* 111; *KlonFlis* A3.

W połączeniach szeregowych (4): HOMerus y Hezyodus/ ći napirwey v Greków byli nazacnieyřzy Poetowie/ Muzycy/ Gwiazdarze/ Lekárze *BielKron* 98; *GórnDworz* G5v; *GostGospSieb* +2v; Ktemu Poetom/ Hiřtorykom/ y Cantorom [księżna Zofia] wielkie vpominki dáłá/ áby rozmáitymi piřmy y melodyámi/ męřá iey łławili. *WysKaz*)?(2).

W przeciwstawieniach: »prostak (2), prosty żołnierz ... poeta« (3): Ktore [wiersze] rozłáđź iáko chceř tym fię nie obruře/ Bom prořtak nie Poétá co mi przyznał tufę. *CzahTr* A4v, C4v, H3.

Frazy: »(jako(ż), co) poetowie (poeta) (sobie) baja, napletli (naplotł)« [szyk zmienny] (7:3): [Pitheus] pusćil tę był łławę miedzy ludzie o Thezeuřie bękárcie žeby myał być łynem Neptunuřowym Bogá/ yáko Poethowe łobye bayá Morřkyego *GliczKsiąż* B5v; *RejWiz* 37v; Wergilius Poetá wiele o niey [tj. Dydonie] náplotł w łwoich wirřzach/ iákoby fię dla Eneálá miáłá zábic á łpálic *BielKron* 75v, 60v; Geryon Rex hispanorum, Którego Hercules zábil poetowie báýá że trzy ciáłá miáł. *Mącz* 145c, 376d; *Prot* B3v; *ModrzBaz* 107, 108 marg; *PudłFr* 48.

»(jako, co, ono) poetowie (poeta) pisali (piszą(-e)) (a. napisał, a. opisuje, a. popisał, a. zmyřlili pisząc); poetow pisanie« = *illud poeta inquit, quod a poeta scriptum est* *Modrz* [szyk zmienny] (50;2): SAturnus/ według Poetow piřania/ był łyn Vrániuřá Celiuřá *BielKron* 20; Neptunowi [przypadly w udziale] morřkie wyřpy/ przeto go Poetowie piřá być morřkim bogiem. *BielKron* 25; ORfeus Muzyk

álbo gędyec známienity tego czáfu był w Greciey/ o tym też Poetowie wymyflnie pífáli/ iż ná iego gędzenie rzeki ístawáły/ á kámienie íkakáło *BielKron* 25v, 6, 20v, 21v, 23, 23v [2 r.] (29); *Athlas* [...] Niewymownie wyfoka góra w Mauritaniey/ ná którey (yáko Poetowie pífzą) yeden obrzim *Athlas* rzeczony ítoyi niebo rámionámi íwémi podpieráyąc. *Mącz* 19a, 47b, 51a, 95b, 221d, 272b, 460c; *GórnDworz* G8, Mm5v; *RejZwierc* 84v; *BielSpr* 28; *MycPrz* II A2; *StryjWjaz* A3; Co że y Iozua z rofkazánia Bożego vczyńił świádczy Pífmo świéte: y *Poeta* ieden ná pífál. *ModrzBaz* 115v, 65v, 104, 105; *StryjKron* 105; *KochWr* 37; *GórnTroas* 5; *LatHar* 2, 254; *KlonFlis* A3; [tákowe ludźie/ to íeít pochlebce/ záfwe ítárzy *Comici*, to íeít oni Poetowie co komedie pífáli/ záfwe íe złączáli z nierządnicámi *WerReguła* 106].

»(jako, co) poetowie (poeta) powiedájá (a. powiedział), mowi(li) (a. zwykli mówić); [z poetá [= *tak jak poeta*] mowić]« = *sicut et quidam poetarum dixerunt Vulg; (quod) dictum (est) a poeta, ut inquit poeta Modrz [szyk zmienny] (9:7)*: Temże też ípofobem á ítrychem fyn then ktorego ocyec ná náukách myál/ ípótánowić íe ma bez pęcherza álbo íkory/ yáko Poetá yeden mowi/ ma íe theż yác pływać/ yáko ínfy czynili. *GliczKsiqż* O2, C8, Pv; *Leop Act* 17/28; *KwiatKsiqż* F2; Exegematicon poema dicitur, Gdzie tylko íam poetá mowi á prowadzi rzecz króm którey perfony w wodzenia. *Mącz* 110c; *Niobae*, [...] O tey Poetowie powiedájá że íe w kámieñ obrociłá/ álbo skámiałá dla dziecy któрых byłá pozbáwioná. *Mącz* 247c, 141b, 147b; Ztądże co dawno o głupich Krolách *Póeta* powiedział/ to íię do náłzych czáfów przenieść może: Krolowie broiá/ á poddáni pokutuiá. *ModrzBaz* 144v, 2, 126; *CzechEp* 258; *Paprup* I2; *WujNT* 329, *Act* 17/28; [*PańskModlWylož* B7].

Zwrot: »(prze)czytác poety; u poetow czytác; czytanie poetow« = *evolvere poetas; lectio a. pertractatio poetarum Mącz (2;1;4)*: Czytálem iuż Poety/ mawiał s Philozophy/ A przedíe íeízcze v mnie rozum bárzo płochy. *RejWiz* 81v; In lectione poetarum requiescere, Roskofzowác íe w czytaniu Poetów. *Mącz* 342a, 433a, 462a, 507a [2 r.]; Krol Epaphus íáko v Poetow czytamy Potykał íe z Phaetontem *StryjKron* 11.

Wyrażenia: »baśni, fabuły poetow« (1:1): *Cornucopiae*, Róg yedney kozy *Amalthea* zwáney/ która Iowifá wedle baśni poetów wychowála *Mącz* 65d; że fabuły przez Poety y Philozophy dla tego íá wymyflone/ ízby ípofakom/ tákiem ípofobem podawály íię rzeczy potrzebne (*mag*) Fábuly Poetow dla czego (-) *GórnRozm* N.

»poeta komiecki [= *piszący komedie*]« (1): *PLautus poeta Comiecki* [...] gdi nic nie miał robić, komedie to íeít rozprawy obyczáiow ludzłkich íkładał á przedawał. *BielŻyw* 120.

»lejerski [= *liryczny*] poeta« (1): *Lyricus Poeta, Leyerski Poeta*/ to yeít którego wierfze ípiewác y grác móże. *Mącz* 202b.

»poeta pogański [= *rzymski*]« [*szyk 4:1*] (5): wízytcy íię chłubimy z íednego Oycá niebiefkiego/ íáko y *Poeta* Pogáńfki [*poeta ethnicus*] rozumiał/ kiedy rzekł: *Denique coelesti fumus omnes femine oriundi, Omnibus ille idem Pater est. ModrzBaz* 56v; *StryjKron* 1; zabobony też Papiefkie bárzo podobne íá/ onym pogáńfkim/ Rzymfkim [...] co dźísieyfzych czáfów/ vczeni ludźie z Poetow Rzymfkich/ Pogáńfkich pokázuiá. *NiemObr* 159; *KołakSzczęśl* C3v; *PowodPr* 17.

Szeregi: »poetowie i filozofowie« [szyk 2:1] (3): *Oczko* 3v; W Stworzeniu Swiátá nieobefzłego Ziemie/ Niebá/ y początkách rzeczy ktore ná nich są/ rozmaíte były Czytelniku łaskáwy/ mniemánia y wywody Philofophow/ y Poetow Pogáńfkich. *StryjKron* 1; *GórnRozm* N.

»(tak) poetowie (jako) i historykowie« [szyk 2:1] (3): roku iego [tj. *Habdona*] rokázowania trzeciego/ były wielkie walki Troiánow z Greki/ o ktorych wiele Poetow y Hiftorykow roznie piáło/ przyczyny rozmaíte dawáiąc *BielKron* 53, 7; *StryjKron* 16. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»mędrzec, (i) poeta« (2): *BielŻyw* 125; (*nagł*) Z Mędrcow y Poetow Chrześciánfkich y Pogáńfkich o tymże. (-) Bez Cnoty żaden niemoże być błogosłáwiony. Cnotá lámá/ żywot błogosłáwiony czyni [!]. *KořakSzczęśl* C3v.

Synonimy: *rymownik*, *wierszopis*.

KW, MM